

2017. 05. 30.

1. Mutassa be a következő térbeli társadalmi folyamatok lényegét: globalizáció, glokalizáció, térbeli koncentráció, regionális egyenlőtlenségek, településlejtő, szegregáció!

Irodalom:

Böröcz József. 2017. Hasított fa: A vilárendszer-elmélettől a globális struktúraváltásokig. Budapest: L'Harmattan. szemelvények

Beck, Ulrich. 2008. Világkockázat-társadalom. Az elveszett biztonság nyomában. Szeged: Belvedere Meridionale. szemelvények

Castells, Manuel. 2005. A hálózati társadalom kialakulása. Budapest: Gondolat Kiadó.

Kovách Imre, Nagy Kalamász Ildikó. 2006. Társadalmi és területi egyenlőtlenségek. In Kovách Imre (szerk.) Társadalmi metszetek. Bp.: Napvilág: 161-175.

Kincses Áron, Zsom Brigitta. 2015. Rétegződés a térben. In A társadalom rétegződése. 2011. évi népszámlálás 15. kötet. Budapest: KSH: 111-130.

2. Milyen szerepet játszik a projektesítés a civil szervezetek életében, valamint a közösségfejlesztési folyamatokban?

Irodalom:

Kovách Imre: A felemelkedő projektosztály. In Czibere Ibolya, Kovách Imre (szerk.) Fejlesztéspolitika. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013: 157-168.

Stefan Sjöbom: A projektesített közsféra felé – a projektesítés jelensége. In Czibere Ibolya, Kovách Imre (szerk.) Fejlesztéspolitika. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013: 39-60.

Christopher Ray: Az EU LEADER Programja: a vidékfejlesztés laboratóriuma. In Czibere Ibolya, Kovách Imre (szerk.) Fejlesztéspolitika. Debrecen: Debreceni Egyetemi Kiadó, 2013: 217-228.

Farkas Péter. 2005. Egymásba kapaszkodva. Település és közösségfejlesztés a globalizáció korában. Budapest: L'Harmattan. szemelvények

Ragadics Tamás. 2008. Közösségfejlesztés a kistelepüléseken. In: Kákai László (szerk.): Pécsi politikai tanulmányok V. Pécs, 127-136.

Milicz Ákos: Civil projektmenedzsment: sikeres projektek civil szervezetekben. Ifjúsági Közélet Fejlesztéséért Alapítvány, Budapest, 2011. szemelvények

Vercseg Ilona: Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp., 2004. szemelvények

3. Tárgyalja a társadalmi problémák azonosításának folyamatait, a szak- és fejlesztéspolitikai válaszok kialakításának módjait, valamint a szak- és fejlesztéspolitikai programok, projektek elemzésének, értékelésének lehetőségeit!

Irodalom:

Szőllősi Gábor. 2012. A társadalmi problémák konstrukcionista elméletének alapjai. Miskolc: Z-Press Kiadó, 2012. szemelvények

Csongor Anna, Sziklai István (szerk). 2012. Fejlesztéspolitika, stratégiai programalkotás. (e-jegyzet) Budapest, TáTK. szemelvények

Bartus Tamás és társai. 2005. A fejlesztéspolitikai intézkedések társadalmi hatásainak vizsgálata. TÁRKI, Budapest. szemleveníek

B. Erdős Márta. 2010. Értékelő kutatások a szociális szférában: A Trident-módszer. Szociális Szemle 3:(1) pp. 30-40.

4. Helyezze a civil, non-profit szervezeteket tágabb társadalmi kontextusba, tárgyalja belső szervezeti folyamataikat!

Irodalom:

Perrow, Charles: Szervezetszociológia. Osiris K. Bp. 1997. 17-280.

Hofstede, G. – Hofstede, G.J.: Kultúrák és szervezetek. Az elme szoftvere. McGraw-Hill, 2005 - VHE Kft, Pécs, 2008. 33-298.

Bakacsi, Gy., Bokor, A. 2001. Szervezeti magatartás és vezetés. KJK-Kerszöv. szemelvények

Csepeli György. 2001. A szervezkedő ember, Osiris Kiadó. szemelvények

Bartal Anna Mária: Nonprofit elméletek, modellek, trendek. Századvég Kiadó, Budapest 2005. szemelvények

Bódi Gábor. Versenyhelyzetben. A civil szervezetek forrásszerzési lehetőségei az Európai Unióban. Századvég Kiadó, Budapest, 2004. szemelvények

Kákai László: Önkormányzunk értetek, de nélkületek! Pártok és civil szervezetek a helyi társadalomban. Századvég Kiadó Budapest, 2004. szemelvények

5. A modern szociológiai paradigmák köréből ismertesse a társadalmi tőke és a bizalom szociológiaelméletének, illetve a racionális döntéselméletnek az alapjait! Tárgyalja a társadalmi struktúra újosztály elméleteinek, illetve a társadalmi osztályon túli elméleteinek (pl. individualizáció, társadalmi miliő) egy-egy változatát!

Irodalom:

Némedi Dénes (szerk.). Modern szociológiai paradigmák, Budapest: Napvilág, 2008. vonatkozó szemelvények

Francis Fukuyama. Bizalom: a társadalmi erények és a jólét megteremtése. Budapest: Európa, 1997. szemelvények

Füzér Katalin. A bizalom társadalomelmélete és a társadalmi tőke szociológiaelmélete. Századvég 2015 (78): 5–16. <http://www.szazadveg.hu/uploads/media/588f411066d2f/szazadveg-78-tarsadalmi-toke.pdf>

Pierre Bourdieu. „Gazdasági tőke, kulturális tőke, társadalmi tőke”. In Tőkefajták: a társadalmi és kulturális erőforrások szociológiája. Szerk. Lengyel György, Szántó Zoltán. Budapest: Aula, 1998.

James Coleman. „Társadalmi tőke”. In A gazdasági élet szociológiája. Szerk. Lengyel György, Szántó Zoltán. Budapest: Aula, 1994.

Csontos László (szerk.). A racionális döntések elmélete, Budapest: Osiris, 1998. szemelvények

Luc Boltanski. 2002. Létezik-e hálózati morál? Igazolás és kritika a kapitalizmus új képződményeiben. In Forrásvidékek. Társadalomtudományi tanulmányok Némedi Dénes 60. születésnapjára. Felkai Gábor, Molnár Attila Károly és Pál Eszter (szerk.). Budapest: Új Mandátum, 412–425.

- 6. Alkalmazza a társadalmi tőke három típusának elméletét egy konkrét közösségfejlesztési, vagy civil szervezeteket érintő példán/társadalmi folyamatban! Válasszon példát az ifjúságsegítés, a kisebbségek, a vallási szervezetek/mozgalmak, az öngyógyító csoportok, vagy a fejlesztéspolitikai részvételi folyamatok köréből! A szakmai gyakorlat keretében megismert civil szervezeti, vagy közösségfejlesztő tevékenységek is szolgálhatnak elemzése tárgyaként!**

Irodalom:

Francis Fukuyama. Bizalom: a társadalmi erények és a jólét megteremtése. Budapest: Európa, 1997. szemelvények

Füzér Katalin. A bizalom társadalomelmélete és a társadalmi tőke szociológiaelmélete. Századvég 2015 (78): 5–16.

Füzér Katalin, Gerő Márton, Sik Endre, Zongor Gábor. A társadalmi tőke növelésének lehetőségei fejlesztéspolitikai eszközökkel. Budapest: TÁRKI. <http://www.tarki.hu/adatbank-h/kutjel/pdf/a768.pdf> szemelvények

Füzér Katalin, Gerő Márton, Sik Endre, Zongor Gábor. Társadalmi tőke és fejlesztés. In Társadalmi riport 2006. Kolosi Tamás, Tóth István György, Vukovich György (szerk.). Budapest: TÁRKI, Pp. 335–350. http://www.tarsadalomkutatás.hu/kkk.php?TPUBL-A-703/publikaciok/tpubl_a_703.pdf

Ajánlott irodalom az alkalmazási területek kiválasztásához:

Szalai Erzsébet. 2011. Koordinátákon kívül. Fiatal felnőttek a mai Magyarországon. Budapest, Új Mandátum.

Jancsák Csaba (szerk.): Az európai fiatalok világa a 21. század elején. Szeged, Belvedere Meridionale, 2011.

Nagy Ádám (szerk.) Ifjúságsegítés. Probléma vagy lehetőség az ifjúság? Budapest, Új Mandátum Kiadó. 2007.

Kovács Teréz. 2016. A Kárpát-medencei magyar kisebbségek nemzeti identitása és haza fogalma. Kisebbségkutatás. 25. 4. 77-109.

Hajnal Virág – Papp Richárd. 2007. Vallás és etnicitás a Vajdaságban három esettanulmány tapasztalatainak tükrében. In: A. Gergely András – Papp Richárd (szerk.) A szakralitás arcai. Budapest, Nyitott Könyvműhely: 151-166.

Kamarás István. Egyházközség-építők. Egyházfórum, 1992.

Bajzáth Sándor 2008. A Narcotics Anonymous – Névtelen Drogfüggők magyarországi közössége kialakulásának története és működésének néhány sajátossága. Addiktológia VII. évf. 2. szám, 131-165.

Lukovich Tamás: Közösségi részvétel, közösségi tervezés. In.: Csizmady Adrienne – Husz Ildikó (szerk.): Település- és városszociológia. Gondolat Kiadó, Budapest, 2004.

Budai, I., Nárai, M. 2011. Közösségi munka – Társadalmi bevonás – Integráció. Győr, Széchenyi István Egyetem. szemelvények

Lakatos, K. 2009. A képesség tétel folyamata. Budapest: Közösségfejlesztők Egyesülete. szemelvények

Vercseg I. 2011. Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület. szemelvények

7. Definiálja saját szakterületének megfelelően a közösség fogalmát! Mit értünk a közösségek szimbolikus szerkezetén? Melyek a közösség funkciói?

Irodalom:

B. Erdős Márta. 2015. Közösségi prevenció. In: B Erdős Márta, Mészáros Mercedes (szerk.) Szín-tér-kép: módszertani segédanyag az egyes szintek drogprevenciók tevékenységeinek tervezéséhez. 174 p. Budapest: Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet (NCSSZI), 2015. pp. 41-60.

Budai, I., Nárai, M. 2011. Közösségi munka – Társadalmi bevonás – Integráció. Győr, Széchenyi István Egyetem.

Vercseg I. 2011. Közösség és részvétel. A közösségfejlesztés és a közösségi munka gyakorlatának elmélete. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület/ELTE, Budapest.

8. Melyek a közösségfejlesztés alapelvei és módszerei? Melyek a közösségfejlesztő szakember szerepének, identitásának legfontosabb összetevői?

Irodalom:

Varga A. Tamás – Vercseg Ilona. Közösségfejlesztés. Magyar Művelődési Intézet, Budapest, 2001. II. rész: A közösségfejlesztés módszerei. 89-203.p.

http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/1c4dc4b986e230d1c1256a08003a235e/ec68caea967c3c04c125679f005b84b7

Vercseg Ilona: Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak. Parola füzetek, Közösségfejlesztők Egyesülete, Bp. 2004.

http://www.kka.hu/_Kozossegi_Adattar/Azadatt.nsf/02001425b1246fe38525664000665c75/c25665214fdbda8ec1256f1800529729?

9. Milyen szervezetpszichológiai és csoportvezetési ismeretekre támaszkodhat munkája során?

Irodalom:

Bakacsi, Gy. és Bokor, A. (2001). Szervezeti magatartás és vezetés. KJK-Kerszöv.

Klein, B. és Klein, S. (2012). A szervezet lelke. Edge 2000 Kiadó.

Watzlawick, P. – Weakland, J.H. – Fish, R.: Változás. A problémák keletkezésének és megoldásának elvei. Gondolat, Budapest, 1990. Kötelező: 9-106. (ajánlott a teljes könyv)

10. Melyek a közösségekkel végzett munka során a legfontosabb kutatási lépések? Mit jelent a helyzetfeltáró és az értékelő kutatás, milyen megközelítéseket, módszereket alkalmazna?

Irodalom:

Bodorkós Barbara. Társadalmi részvétel a fenntartható vidékfejlesztésben: a részvételi akciókutatás lehetőségei, PhD disszertáció, http://www.szie.hu/file/tti/archivum/Bodorkos_B_ertekezes.pdf
Helyzetfeltárás, helyzetértékelés. Segédlet a közösségi tervezéshez, NFGM, 2010, Területfejlesztési füzetek 1., http://www.rtop.hu/TF_fuzet_%281%29_Segedlet_a_kozossegi_tervezeshez.pdf

Kovács Éva (szerk.). Közösségtanulmány, Módszertani jegyzet, Néprajzi Múzeum, PTE-BTK Kommunikáció és Médiatudományi Tanszék, 2007.

Letenyei László (szerk.). Településkutatás I-II. Módszertani kézikönyv és szöveggyűjtemény, TeTT könyvek, Budapest, http://www.tettconsult.eu/new/szoveges_hm/telepkutatas.htm#Tartalom

B. Erdős Márta. 2010. Értékelő kutatások a szociális szférában: A Trident-módszer. Szociális Szemle, 3. (1) 30-40.

11. Milyen a korszerű közösségi tervezés? Miképpen függ össze ez a kérdés az állampolgári részvétellel?

Irodalom:

B. Erdős Márta, Knyihár É. 2015. Pécs partnerség: lépések a közösségi tervezés felé CIVIL SZEMLE 12:(1) pp. 20-34.

Elisheva Sadan: Közösségi tervezés és empowerment ELTE TáTK, 2011.

Lakatos Kinga – Péterfi Ferenc. A cselekvőképessé válás folyamatáról (Nyári Egyetem 2010.) Parola 2010/3.

Lakatos Kinga. A képesség tétel (empowerment) lehetőségei a civil társadalomban. Civil Szemle 2010/2. 43-61.old.

Bartal Anna Mária – Bodor Ákos – Boros Szilárd. 2012. Mit érdemes tudni a társadalmi egyeztetésekről? NTH módszertani anyag. <https://www.nth.gov.hu/hu/media/download/206> Elérés: 2013.11.10.

Bardóczi Sándor és Giczey Péter (szerk.). Kézikönyv a részvételi városmegújításról. Közösségfejlesztők Egyesülete 2011. www.kozossegfejlesztes.hu